

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **ESSOX, s. r. o.**, se sídlem Senovážné náměstí 231/7, České Budějovice, zast. JUDr. Luděkem Chvostou, advokátem se sídlem Na Příkopě 14, Praha 1, proti žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 5. 2014, sp. zn. ČOI 20377/13/2700, čj. ČOI 46496/14/O100/2700/13/14/Hy/Št, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 6. 2015, čj. 30 A 64/2014-107,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ředitele inspektorátu České obchodní inspekce Královéhradeckého a Pardubického kraje (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 26. 2. 2014, čj. 27/0111/14/R, byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 2 000 000 Kč pro porušení § 5 odst. 1, ve spojení s čl. I písm. g) přílohy č. 2, resp. § 6 odst. 1, ve spojení s odst. 1 písm. f) přílohy č. 3, zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), ve spojení s § 20 odst. 1

písm. b) a d) téhož zákona. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl dle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) pro opožděnost.

[2] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 24. 6. 2015, čj. 30 A 64/2014-107, zamítl, s tím, že veškerá žalobní argumentace směřovala ke zpochybnění pouze těch závěrů žalovaného, dle kterých neshledal důvody pro zahájení přezkumného řízení, obnovu řízení nebo vydání nového rozhodnutí. S odkazy na judikaturu správních soudů krajský soud konstatoval, že byl „*oprávněn přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí pouze v tom směru, zda odvolání žalobce bylo podáno skutečně opožděně či nikoliv. K této problematice ovšem žalobce žádnou žalobní námitku nevznosl. Vůbec tedy závěr žalovaného o tom, že odvolání bylo podáno opožděně, nerozporoval. Všechny jeho námitky směřovaly k meritornímu posouzení věci.*“

II.

Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v kasační stížnosti proti tomuto rozsudku, resp. v jejím doplnění, uvedla, že zamítnutím žaloby krajský soud porušil její právo na spravedlivý proces. Poukázala přitom na nález Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 1826/11, č. 47/2012 Sb. ÚS., dle něhož přílišný formalismus při výkladu právních norem vedoucí k extrémně nespravedlivému závěru představuje porušení základních práv. Napadená správní rozhodnutí přitom z důvodu věcné nesprávnosti a nespravedlnosti nemohou obstát. Krajský soud se těmito pochybeními správních orgánů s poukazem na opožděnost vůbec nezabýval, a „*posvětil*“ tak jimi učiněné – a dle stěžovatelčina názoru nesprávné – právní posouzení věci spočívající v nezohlednění poplatku za sjednání spotřebitelského úvěru při výpočtu roční procentní sazby nákladů (dále jen „RPSN“). Správní orgány navíc změnily správní praxi založenou předchozími kontrolami České obchodní inspekce konanými u stěžovatelky dne 15. 4. 2011 a 18. 10. 2013, jež stěžovatelčin způsob výpočtu RPSN aprobovaly. Šlo o změnu překvapivou, zpětnou a řádně neodůvodněnou. Argument, dle něhož Česká obchodní inspekce kontrolovala pouze „*náležitosti smlouvy*“, a nikoli způsob výpočtu RPSN, označila stěžovatelka za nesmyslný. O nesprávnosti postupu správních orgánů v této souvislosti hovořil v médiích i bývalý ředitel správního orgánu prvního stupně Ing. J. P., který je zároveň pod prvoinstančním rozhodnutím podepsán. Napadená rozhodnutí správních orgánů jsou navíc nepřezkoumatelná, neboť dostatečně neuvedl, proč by měl být způsob výpočtu RPSN užíváný stěžovatelkou v rozporu se zákonem, a nezdůvodnila ani to, proč je naopak správný postup výpočtu zvolený Českou obchodní inspekcí. Z důvodu ochrany před uvedenými pochybeními pak § 92 správního řádu zakotvuje povinnost správního orgánu zkoumat, zda nejsou dány předpoklady pro zahájení přezkumného řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí.

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti předně poukázala na své vyjádření k žalobě, v němž s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedla, že soudní přezkum se v případě opožděného odvolání omezuje pouze na posouzení jeho včasnosti. Stěžovatelka přitom žádnou relevantní argumentaci v této souvislosti neuvedla.

pokračování

K mediálnímu vyjádření Ing. J. P. žalovaná konstatovala, že se jednalo o jeho osobní projev v reakci na jeho odvolání z funkce ředitele, což je třeba odlišovat od otázky zákonnosti rozhodnutí. Skutečnost, že nesprávný výpočet RPSN předchází kontroly neodhalily, byla způsobena překombinovaností stěžovatelčina finančního produktu a jistou skrytostí jejího metodického pochybení. Stěžovatelka se proto nemůže dovolávat porušení „legitimního očekávání“. V samotném vyjádření ke kasační stížnosti žalovaná připomněla dikci § 41 správního řádu, dle něhož stěžovatelka mohla požádat o prominutí zmeškání úkonu; tuto možnost však nevyužila.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti a předpoklady věcné projednatelnosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, napadá rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je řádně zastoupena [§ 105 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Důvodnost kasační stížnosti poté posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom, že by napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející trpěly vadami, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Stěžovatelčině námitce údajného porušení jejího práva na spravedlivý proces Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

[8] V nálezu sp. zn. I. ÚS 1826/11 Ústavní soud mimo jiné konstatoval, že „[z]ákladní práva a svobody v oblasti jednoduchého práva působí jako regulativní ideje, protože na ně obsahově navazují komplexy norem jednoduchého práva. Porušení některé z těchto norem, a to v důsledku svévolle anebo v důsledku interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (např. přepjatý formalismus), pak zakládá dotčení na základním právu a svobodě [např. nálezy sp. zn. III. ÚS 150/99 ze dne 20. 1. 2000 (N 9/17 SbNU 73)]. Přílišný formalismus při výkladu právních norem vedoucí k extrémně nespravedlivému závěru pak znamená porušení základních práv [viz nálezy sp. zn. IV. ÚS 1735/07 ze dne 21. 10. 2008 (N 177/51 SbNU 195)].“

[9] Nejvyšší správní soud však v nyní posuzované věci takový „extrémní rozpor s principy spravedlnosti“ či „přílišný formalismus“ neshledal. Žalovaná zamítla stěžovatelčino odvolání nikoli proto, že by postupovala svévolně či formalisticky interpretovala relevantní zákonná ustanovení, nýbrž v důsledku stěžovatelčiny procesní neopatrnosti a liknavosti, jež přivodily nezbytnou aplikaci kogentních zákonných ustanovení. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo stěžovatelce prostřednictvím jejího zástupce doručeno 27. 2. 2014, přičemž konec lhůty 15 dnů pro podání odvolání připadl na pátek 14. 3. 2014. Stěžovatelka však odvolání podala až 15. 4. 2014, tedy o více než měsíc později (tuto skutečnost ostatně nijak nezpochybnila). Nevyužila přitom ani možnosti podat žádost o prominutí zmeškání úkonu dle § 41 správního řádu. Stěžovatelka tak vlastní pasivitou sama zbavila žalovanou možnosti, aby

její odvolání věcně projednala. V postupu žalované nelze proto spatřovat pochybení, natož pak svévoli či přepjatý formalismus. Opačný závěr by vedl ve svých důsledcích k úplnému popření smyslu procesních lhůt, neboť by účastníkům řízení umožňoval podávat opravné prostředky kdykoli po jejich uplynutí.

[10] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne ze dne 26. 8. 2008, čj. 8 As 51/2006-105, konstatoval, že „[r]ozhodnutí podle § 60 [zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád)] je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2003, č. j. 5 A 14/2002 - 35, zveřejněn pod č. 287/2005 Sb. NSS), soud však je oprávněn v mezích žalobních bodů zkoumat pouze to, zda se skutečně jednalo o odvolání opožděné a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu.“ Přestože posledně citované ustanovení bylo již zrušeno, § 92 správního řádu obsahuje téměř shodnou úpravu. Uvedený závěr rozšířeného senátu je proto plně použitelný i v nyní projednávané věci. Tuto skutečnost ostatně potvrzuje (jak správně nastínil krajský soud) i následná judikatura Nejvyššího správního soudu, který například v rozsudku ze dne 27. 5. 2010, čj. 5 As 41/2009-91, č. 2127/2010 Sb. NSS, uvedl, že „rozhodnutí odvolacího orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost nebo nepřípustnost podle § 92 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím, v němž by se správní orgán věcně zabýval odvoláním účastníka řízení. Rozhodnutím podle § 92 odst. 1 správního řádu odvolací správní orgán zamítá odvolání z důvodu jeho opožděnosti či nepřípustnosti, tj. z důvodu nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně posoudit, proto také není odvoláním napadené rozhodnutí na základě opožděného či nepřípustného odvolání současně potvrzováno. V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je tedy soud v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného nebo nepřípustného oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřípustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu“.

[11] Krajský soud byl proto i v nyní posuzovaném případě oprávněn přezkoumávat jediné námitky týkající se včasnosti podaného odvolání a zkrácení práv stěžovatelky v důsledku neprovedení odvolacího přezkumu. Takové námitky však stěžovatelka nevzniesla, neboť předložila pouze argumentaci zpochybňující věcnou správnost napadených správních rozhodnutí, tedy námitky, jimiž se krajský soud pro jejich mimoběžnost ve vztahu k předmětu řízení zabývat nemohl. Krajský soud proto postupoval správně, pokud žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl. Ze stejného důvodu se Nejvyšší správní soud nezabýval ostatními kasačními námitkami, neboť v projednávaném případě postrádají jakoukoli relevanci.

IV.

Závěr a náklady řízení

[12] Nedůvodnou kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[13] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka neměla ve věci úspěch a žalované nevznikly náklady nad rámec její úřední činnosti, nemají účastníci dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., právo na náhradu nákladů řízení.

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2015

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu